CEVAPLI KİTAPÇIK

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Puan	14	14	12	12	18	12	18	100

7 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıtı göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Avrupa’dan Osmanlı’ya · 14 puan

Sanayileşen Avrupa devletleri ham madde ve pazar arıyordu. Fransız İhtilali’nin yaydığı milliyetçilik düşüncesi ise çok uluslu devletlerde etkili oluyordu.

Bu iki gelişmenin Osmanlı Devleti üzerinde doğurabileceği birer farklı etkiyi açıklayınız.

Örnek yanıt

Sanayileşmiş devletlerin pazar arayışı, Osmanlı pazarında dış rekabeti ve ekonomik baskıyı artırmıştır. Milliyetçilik, Osmanlı içindeki bazı toplulukların bağımsızlık hareketlerini güçlendirerek siyasi bütünlüğü zorlamıştır.

- Sanayileşmiş devletlerin pazar arayışı, Osmanlı pazarında dış rekabeti ve ekonomik baskıyı artırmıştır.
- Milliyetçilik, Osmanlı içindeki bazı toplulukların bağımsızlık hareketlerini güçlendirerek siyasi bütünlüğü zorlamıştır.

Dikkat: Sanayileşme ile milliyetçiliği aynı gelişme gibi açıklamak.

2. Okul seçimi · 14 puan

Mustafa Kemal askerlik mesleğine ilgi duymuş ve askerî okullarda öğrenim görmüştür. Matematiğe ilgisi ve derslerindeki başarısı da eğitim hayatında belirgindir.

Bu bilgilerden iki kişilik özelliği çıkarınız. Her özelliği dayandığı bilgiyle eşleştiriniz.

Örnek yanıt

Askerlik ilgisini eğitim seçimine yansıtması kararlılık ve amaç belirleme özelliğine kanıttır. Matematikteki ilgisi ve başarısı çalışkanlık veya akılcı düşünmeye yatkınlık için kanıt olarak yorumlanabilir.

- Askerlik ilgisini eğitim seçimine yansıtması kararlılık ve amaç belirleme özelliğine kanıttır.
- Matematikteki ilgisi ve başarısı çalışkanlık veya akılcı düşünmeye yatkınlık için kanıt olarak yorumlanabilir.

Dikkat: Verilmeyen bir olayı kesin kanıtmış gibi eklemek.

3. Okudukları ve düşünceleri · 12 puan

Mustafa Kemal gençlik yıllarında Namık Kemal'in vatan ve hürriyet düşüncelerinden, Mehmet Emin Yurdakul'un millî duyguları öne çıkaran eserlerinden etkilenmiştir.

Bu iki etkiyi ortak bir düşünceyle ilişkilendiriniz. Okuduğu eserlerden etkilenmesi, fikir hayatının oluşumu hakkında ne gösterir?

Örnek yanıt

Vatan, hürriyet ve millî kimliğe önem verme iki etkinin ortak yönüdür. Fikir hayatı yalnız askerî eğitimle değil, edebiyat ve düşünce eserleriyle de beslenmiştir.

- Vatan, hürriyet ve millî kimliğe önem verme iki etkinin ortak yönüdür.
- Fikir hayatı yalnız askerî eğitimle değil, edebiyat ve düşünce eserleriyle de beslenmiştir.

Dikkat: Bir yazarın bütün görüşlerinin aynen benimsendiğini varsaymak.

4. Trablusgarp'ta örgütlenme · 12 puan

Trablusgarp Savaşı sırasında Mustafa Kemal ve bazı Osmanlı subayları bölgeye giderek yerel halkın direnişini örgütlemiştir.

Bu faaliyeti bir kişilik özelliğiyle ilişkilendiriniz. Askerî başarıda halkla iletişim kurmanın neden önemli olabileceğini açıklayınız.

Örnek yanıt

Yerel direnişi örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik özelliğini gösterir. Halkla iletişim, ortak amaç ve güven oluşturarak insan ve yerel bilgi desteğini düzenlemeye yardım eder.

- Yerel direnişi örgütlemek teşkilatçılık ve liderlik özelliğini gösterir.
- Halkla iletişim, ortak amaç ve güven oluşturarak insan ve yerel bilgi desteğini düzenlemeye yardım eder.

Dikkat: Örgütlenmeyi yalnız emir vermekle açıklamak.

5. Neden ve kıvılcım · 18 puan

1914 öncesinde sömürge rekabeti, silahlanma ve devletler arası bloklaşma vardı. Saraybosna'da Avusturya-Macaristan veliahdının öldürülmesi üzerine başlayan kriz genişledi.

Uzun vadeli nedenlerden ikisini yazınız. Suikastın savaşın tek nedeni sayılmasının neden eksik olduğunu açıklayınız.

Örnek yanıt

Sömürge rekabeti uzun vadeli nedenlerden biridir. Silahlanma veya bloklaşma başka bir uzun vadeli nedendir. Suikast krizi başlatan gelişmedir; önceden biriken rekabet ve ittifak ilişkileri krizin büyük savaşa dönüşmesinde etkili olmuştur.

- Sömürge rekabeti uzun vadeli nedenlerden biridir.
- Silahlanma veya bloklaşma başka bir uzun vadeli nedendir.
- Suikast krizi başlatan gelişmedir; önceden biriken rekabet ve ittifak ilişkileri krizin büyük savaşa dönüşmesinde etkili olmuştur.

Dikkat: Tetikleyici olay ile bütün yapısal nedenleri birbirine karıştırmak.

6. Farklı cepheler · 12 puan

Osmanlı ordusu Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale'de İtilaf Devletlerinin Boğazları aşmasını engelledi. Kafkas Cephesi'nde ise ağır kayıplar yaşandı.

Bu iki bilgiden savaşın bütünü hakkında hangi genelleme yapılamaz? Cephe başarısı ile savaşın genel sonucu arasındaki farkı açıklayınız.

Örnek yanıt

Osmanlı'nın bütün cephelerde aynı sonucu aldığı genellemesi yapılamaz. Bir cephede başarı kazanılması diğer cephelerin sonucunu veya ittifakın savaşı kazanmasını tek başına belirlemez.

- Osmanlı'nın bütün cephelerde aynı sonucu aldığı genellemesi yapılamaz.
- Bir cephede başarı kazanılması diğer cephelerin sonucunu veya ittifakın savaşı kazanmasını tek başına belirlemez.

Dikkat: Çanakkale başarısını savaşın genel zaferle sonuçlandığı anlamında kullanmak.

7. Mondros'a farklı tepkiler · 18 puan

Mondros Ateşkesi sonrasında Osmanlı yönetimi işgallere karşı çoğunlukla uzlaşma yolunu aradı. Mustafa Kemal ateşkes hükümlerinin işgale açık olduğunu belirtti. Halkın bir bölümü bölgesel savunma örgütleri kurdu.

Üç tutumu karşılaştırınız: her aktör için bir temel yaklaşım yazınız.

Örnek yanıt

Osmanlı yönetimi uzlaşma yoluyla mevcut durumu korumaya çalışmıştır. Mustafa Kemal işgal tehlikesini vurgulayarak ateşkese eleştirel yaklaşmıştır. Halkın bir bölümü yerel savunma örgütleriyle fiilî direniş arayışına girmiştir.

- Osmanlı yönetimi uzlaşma yoluyla mevcut durumu korumaya çalışmıştır.
- Mustafa Kemal işgal tehlikesini vurgulayarak ateşkese eleştirel yaklaşmıştır.
- Halkın bir bölümü yerel savunma örgütleriyle fiilî direniş arayışına girmiştir.

Dikkat: Yönetim, Mustafa Kemal ve bütün halkın tek ve aynı tepkiyi verdiğini varsaymak.